

JEUNESSES MUSICALES NORGE

Mie Berg Simonsen

Notat i evalueringen av statsbudsjettets kap. 320, post 74

Januar 2005

Innhold

Målsetting	3
Økonomiske rammer	4
Organisering	4
Målgrupper/brukere	5
Aktivitet	5
Plassering i forhold til musikkfeltet for øvrig	7
Forvaltningshistorie	7
Vurderinger	8

Jeunesses Musicales Norge (JMNorge) ble etablert i 1970 under navnet Musikk og Ungdom og var fra starten en nasjonal avdeling av den internasjonale organisasjonen Jeunesses Musicales Internationales innenfor Landslaget Musikk i Skolen (LMS), men da under navnet Musikk og Ungdom. I 1993 ble denne delen av LMS skilt ut som en selvstendig stiftelse, stadig med betegnelsen Musikk og Ungdom, og eiet av en rekke musikkorganisasjoner¹. Stiftelsen ble oppløst fra 2002 og Musikk og Ungdom ble ”forankret til Norsk musikkråd”². Fra 1.1.2003 skiftet Musikk og Ungdom navn til Jeunesses Musicales Norge.

Dette evalueringsnotatet bygger på egevaluering fra JMNorge til Norsk kulturråd i mai 2004, på søknader og rapporter i Kulturrådets arkiv og på samtaler med informanter i Norsk kulturråd og Norsk Musikkråd.

Målsetting

Formålet springer ut fra den internasjonale paraplyorganisasjonen, og er for organisasjonens norske forgrening formulert slik:

å fremme utvekslingen mellom unge norske og utenlandske musikere omfattende studenter/profesjonelle og fritidsmusikere³.

Innenfor de rammebetingelser, vedtekter og forskrifter som gjelder for den internasjonale organisasjonen, vil JMNorge legge til rette for kurs, seminarer og liknende tiltak for å

fremme internasjonal forståelse mellom unge musikkutøvere,

skape interesse i Norge for musikkutøvere fra hele verden,

styrke unge norske musikkutøveres muligheter til å bli kjent med unge musikkutøvere og musikkforhold i andre land,

styrke unge utenlandske musikkutøveres muligheter til å bli kjent med unge musikkutøvere og musikkforhold i Norge, og

gi unge norske musikkutøvere muligheter til å delta i internasjonale kor og orkestre ved internasjonale festivaler og konserter”⁴.

---

¹ Musikk i Skolen (tidl. Landslaget musikk i skolen), Norges Musikkhøgskole, Norsk Musikkråd, Rikskonsertene, Norges musikkorpsforbund, Norges Barne- og ungdomskorforbund og Norsk Skoleorkesterforbund. Fra 1966 kom Norsk Kulturskoleråd (tidl. Norsk Musikkskoleråd) inn i stedet for Rikskonsertene, JMNs egevaluering, s. 1.

² Egevaluering fra JMN til Norsk kulturråd, mai 2004, s. 2.

³ Egevaluering fra JMN til Norsk kulturråd, mai 2004, s. 1.

Økonomiske rammer

Det vesentlige av Jeunesses Musicales Norges driftsutgifter dekkes i dag gjennom tilskuddet over post 74 fra Norsk kulturråd (vel 93 %). Dette tilskuddet økte vesentlig fra 2000 til 2001 (fra 285.000 til 485.000), og økningen kommenteres slik i JMNorges egnevaluering: ”Gjennom flere års arbeid og kontakt med politikere lyktes det å få økt driftstilskuddet gjennom Norsk kulturråd”. JMNorge fikk i 2004 et tilskudd på kr. 524 000 fra post 74. Driftsbudsjettet lå i 2003 noe høyere enn tilskuddet over post 74, i det vel 6 % kom fra andre kilder⁵.

Driften av JM Norge dekkes av en 50 % stilling, som i 2003 utgjorde vel 40 % av tilskuddet over post 74.

Organisering

I 2002 ble altså Musikk og Ungdom ”forankret i Norsk musikkråd”, på grunnlag av de vedtekter og det handlingsprogram som fulgte av at Musikk og Ungdom var en nasjonal seksjon av Jeunesses Musicales Internationale /JMI. I dag omtaler JM Norge seg som

en integrert del av Norsk Musikkråd, noe som blant annet innebærer at det er landsmøtet i NMR som fastsetter handlingsprogrammet for JM Norge⁶.

Innlemmelsen i Norsk musikkråd bygget også på ”en to-årig avtale mellom Norsk musikkråd og Norsk Kulturskoleråd om samarbeid vedrørende forankring, organisering og drift av Musikk og Ungdom”⁷, som bl.a. innebar at ”storparten av barne- og ungdomsaktiviteten innen musikkfeltet i Norge” ble samlet innenfor denne enheten og basert på en sammenkobling av de to rådernes respektive nettverk. Fra 1.1.2003 skiftet Musikk og Ungdom, som nevnt, navn til Jeunesses Musicales Norge.

Norsk musikkråds styre er også styre for JMNorge. I tillegg var det fram til 1.9.2003 et eget fagutvalg for JMNorge, som et ”rådgivende organ for styret og

---

⁴ JMNes egnevaluering, s. 3.

⁵ Det alt vesentlige i form av en bevilgning fra Den norske nasjonalkommisjonen for UNESCO, for å dekke medlemsavgiften i JMI.

⁶ Søknad om tilskudd for 2005 fra post 74, vedlegg: Foreløpige mål 2005.

⁷ JMNes egnevaluering s. 2.

administrasjonen i spørsmål som gjelder internasjonalt musikk samarbeid for barn og unge”, med (ungdoms?)representanter fra ulike organisasjoner⁸. Fagutvalget er så langt ikke gjenoppnevnt, fordi styret og administrasjonen ønsker ”å drøfte den samlede internasjonale virksomheten til Norsk Musikkråd”.

Utviklingen fra 2002 har gått i retning av en stadig sterkere integrering av JM Norge i Norsk Musikkråds virksomhet for øvrig, også på den måten at den person som i en årrekke har ledet JMNorge, også er daglig leder av Musikkens studieforbund, som ligger under Norsk musikkråd.

Målgrupper/brukere

Den opprinnelige mål- og brukergruppe har vært musikkinteressert og musikkutøvende ungdom med interesse for internasjonale kontakter og utveksling. Av handlingsprogrammet for 2003 – 2005 går det fram at målgruppen nå omfatter så vel musikkstudenter som profesjonelle musikere og fritidsmusikere.

Etter hvert som JM Norge er blitt mer integrert i Norsk Musikkråd, synes også Musikkrådets medlemsorganisasjoner å ha blitt en mer sentral del av JM Norges nettverk, og blir dermed også målgrupper for JMNorges informasjon og tiltak.

Aktivitet

Som en nasjonal avdeling av Jeunesses Musicales Internationales har JMNorge tre spesifikke oppgaver: å rekruttere norske deltakere i henholdsvis Verdensorkestret og Verdens Ungdomskor, og å være med på å arrangere musikkfestivaler og sommerskoler i inn- og utland.

Både i forhold til disse oppgavene, og ellers, er arbeidet i alt vesentlig en koordinerende, nettverksbasert virksomhet på musikkområdet, særlig med tanke på ungdom, både innen Norge og i forhold til Norden, Europa og verden for øvrig. Av JMNorges budsjettsøknader, årsmeldinger og egnevaluering er inntrykket at

---

⁸ Ungdomsrepresentanter fra medlemsorganisasjonene i NMR, Norsk kulturskoleråd, Ungdommens kulturmønstring, Norges musikkhøgskole og Rikskonsertene. JMNes egnevaluering, s. 4.

nettverket i de senere år er utvidet til også å omfatte ulike konkurranser, blant annet i samarbeid med Norske Musikk læreres Landsforbund, Trondheim International Chamber music Competition og Ungdommens musikk mesterskap. Etter hvert har JMNorge også fått en større rolle i markedsføringen i utlandet av ulike norske sommerkurs og -skoler i regi av Norsk musikkråds medlemsorganisasjoner.

For 2003 ble JMNorges sentrale arbeidsoppgaver formulert slik:

- bidra til samordning og utnyttelse av felles ressurser i norsk musikkliv knyttet til internasjonalt arbeid,
- utnytte det internasjonale nettverket til beste for musikkinteressert ungdom i Norge,
- aktivisere Norsk Musikkråd og Norsk Kulturskoleråds nettverk med sikte på økte muligheter for internasjonale ungdomsutveksling,
- arbeide for å opprette en info-bank/database for lagring av norske og utenlandske musikere og musikkorganisasjoners ønske om å delta i internasjonal utveksling, nasjonale og internasjonale konkurranser mv.,
- utvikle samarbeid mellom Ungdommens kulturmonstring og JM-festivaler i Europa,
- informere om musikkurs i utlandet til norske musikkutøvere, og om musikkurs i Norge til utenlandske musikkutøvere,
- rekruttere unge musikere og sangere til faste årlige tiltak, som for eksempel Verdensorkestret, Orkester Norden, Verdens Ungdomskor, og
- arbeide for utvikling av skolen som kulturarena i lokalmiljøet⁹.

De konkrete arbeidsoppgaver, slik de her er formulert, dekker et større spekter enn de generelle målformuleringene, som er referert tidligere, umiddelbart gir inntrykk av. Arbeidsoppgavene beveger seg ut over ungdomsgruppen og mot koordinering av musikkutveksling mellom Norge og utlandet generelt. Dette kan sees som et uttrykk for den integrering av Jeunesses Musicales Norge i Norsk Musikkråd som har foregått de siste årene.

JMNorges internasjonale nettverk omkring musikk-konkurranser og musikkarrangementer for ungdom er omfattende og bygget opp over mange år. Tilknytningen til Norsk Musikkråd skaper også en kontaktflate i forhold til andre musikkorganisasjoner som også arbeider med, og mot, barn og ungdom, noe som er viktig når f. eks. norske representanter skal rekrutteres til musikkarrangementer i andre land.

---

⁹ Notatet "Foreløpig overordnede mål for 2003", s 2 - 3.

Plassering i forhold til musikkfeltet for øvrig

I og med at Jeunesses Musicales Norge representerer den eneste formelle tilknytningen i Norge til UNESCO-organisasjonen Jeunesses Musicales Internationales, er den også i en viss forstand, nærmest pr. definisjon, sentral på den delen av musikkfeltet som gjelder ungdom. Inntrykket er at JMNorge, utover dette, har utviklet seg mot en mer sentral og integrert del av ”det frivillige musikklivet”, konsentrert i, og rundt, Norsk musikkråd. Det gjelder kontaktflater og nettverk utover Norges grenser for flere av Musikkrådets medlemsorganisasjoner, og det gjelder samarbeid med andre aktører, som Ungdommens kulturmønstring, Ungdommens Pianomesterskap og Trondheim International Chamber Music Competition /Academy. Av egevalueringen går det dessuten fram at JMNorges virksomhet også inngår i drøftinger om Norsk Musikkråds samlede internasjonale virksomhet.

Forvaltningshistorie

Jeunesses Musicales Norge har en sammensatt forvaltningshistorie. Som nevnt innledningsvis var denne virksomheten, under navnet Musikk og Ungdom, fra starten i 1970 en del av organisasjonen Landslaget Musikk i Skolen.

Grunnen til at Musikk og Ungdom ble skilt ut fra Landslaget Musikk i skolen og etablert som egen stiftelse i 1993 hadde i følge egevalueringen å gjøre med

de store økonomiske løft og prosjekter i forbindelse med Olympiaden i 1994 og vertskapsforpliktelser i forbindelse med JMIs generalforsamling i Harstad i 1994¹⁰.

Stiftelsen bygget sin drift på statlige tilskudd fra Kulturdepartementet.

Rikskonsertene fikk i 1996 overført det forvaltningsmessige ansvaret for Musikk og Ungdom fra KUD, sammen med andre tilskudd til ulike musikktiltak. I 2000 ble så forvaltningen av disse tilskuddene overført til Norsk kulturråd, under post 74.

Parallelt med driftsmidler over kulturbudsjettet, har Musikk og Ungdom/JMNorge hatt forbindelse med andre deler av statsforvaltningen. Fordi Jeunesses Musicales Internationales er en UNESCO-organisasjon, dekker Den norske nasjonalkommisjonen for UNESCO JMNorges medlemskap i den internasjonale

---

¹⁰ JMNs egevaluering, s. 1.

organisasjonen, ved siden av å bevilge noen midler til reisevirksomhet. Fram til 2002 ga også Utenriksdepartementet noe støtte til aktivitet rettet mot utlandet, i praksis til rekruttering av ungdom til arrangementer utenlands¹¹. Men, som påpekt under avsnittet om økonomi, betyr dette lite for driftsbudsjettet.

Vurderinger

Tilskuddet til Jeunesses Musicales Norge over post 74 er et klart og udelt driftstilskudd, til en virksomhet som hittil har hatt en ungdomsprofil med hovedvekt på amatør- og fritidspreget aktivitet. Denne type driftstilskudd faller utenfor Norsk kulturråds tradisjonelle rolle, og JMNorge bør snarere – dersom det fortsatt skal forvaltes av Norsk kulturråd – sees i forhold til Tilskuddsordningen til landsomfattende musikkorganisasjoner¹², som også forvaltes av Kulturrådet på post 74, enn som et eget tiltak under denne posten. Dersom kriteriene for tildeling av driftsstøtte under denne ordningen endres (se eget evalueringsnotat), er en mulighet at JMNorge kommer inn her.

Faktisk rekruttering av utøvende ungdomsmusikere til konserter, festivaler og lignende er den mest konkrete siden av Jeunesses Musicales Norges arbeid, både av norsk ungdom til utlandet og utenlandsk ungdom til Norge. Noe konkret tall på rekrutterte personer i den ene eller den andre sammenheng, finnes ikke, og det er vel heller ikke mulig å angi hvor mange – eller få – som skal være rekruttert for at virksomheten skal ansees vellykket. Dessuten kan faktisk rekruttering og deltakelse være resultat av en sammensatt prosess, der JMNorges arbeid bare er en av flere faktorer. Uansett synes denne typen nettverkskompetanse å være vesentlig å beholde for norsk musikkinteressert ungdom, i tråd med den utvikling som er i gang mot tettere bånd og hyppigere kontakt med andre land.

Jeunesses Musicales Norges organisasjonsmessige stilling virker uklar: På den ene siden fremtrer JMNorge som en selvstendig, nasjonal aktør under det

---

¹¹ Om denne støtten skriver JMN: ”Støtten fra UD har foreløpig opphørt med begrunnelse i lite penger på budsjettet samt at JMN’s virksomhet i større grad er rettet mot bredden av unge norske musikere, ungdom under utdanning. Utenriksdepartementet har videre pekt på at de støtter i større grad profesjonelle og fast etablerte kunstnere. JMN ønsker å diskutere denne begrunnelsen med UD på et senere tidspunkt”. JMN’s egevaluering, s. 3.

¹² Grunnen til at JMN ikke har vært inkludert i denne ordningen kan være av historisk art (for eksempel etableringsår i forhold til opprettelse av ordningen) og/eller beregningsgrunnlaget for å komme inn i ordningen ikke dekket JMN’s virksomhet.

internasjonale Jeunesses Musicales Internationales, på den annen side fremstår det i realiteten som en del av Norsk musikkråd, noe som synes å ha gitt JMNorge en mer sentral plassering på musikkfeltet, med bredere nedslagsfelt og større aktivitet.

Det er flere indikasjoner på et tett forhold mellom Norsk Musikkråd og JMNorge. De holder til i samme hus, Musikkrådets styre fungerer også som JMNs styre, generalsekretæren deltar på generalforsamling i Jeunesses Musicales Internasjonales, Musikkrådets ledelse står som ansvarlig for JMNorges driftsregnskap¹³, leder av JMNorge er også daglig leder av Musikkens studieforbund under NMR, samt at arbeidsoppgavene innen JMN synes å ha blitt utvidet i retning av internasjonalt nettverksarbeid også på vegne av NMR og flere av dets medlemsorganisasjoner.

Norsk Musikkråd får sitt driftstilskudd over KKD's budsjett, kap. 323 post 78¹⁴, mens JMNorges tilskudd altså bli gitt over post 74 i Norsk kulturråd. Et annet formelt skille mellom Norsk Musikkråd og JMNorge, foruten at den siste betaler husleie til den første, er det formelle medlemskapet i Jeunesses Musicales Internationales, der medlemsavgiften kommer direkte til JMNorge fra Den norske nasjonalkommisjon for UNESCO, og at JMNorge – av historiske og i denne sammenheng tilfeldige årsaker – ble et eget tiltak på kulturbudsjettet som nyetablert stiftelse i 1993.

Så vel det nære forholdet mellom NMR og JMNorge som det forvaltningspolitiske argumentet om å se tilskudd i sammenheng kunne tilsi et felles driftstilskudd over kap. 323, post 78. Når dette ikke anbefales på dette tidspunkt, har det sammenheng med at Norsk Musikkråd på mange måter er ”i tenkeboks” med hensyn til profil og rolle framover, både i forhold til sine medlemsorganisasjoner og innenfor det norske musikkfeltet generelt. Høyst sannsynlig vil Norsk Musikkråds landsmøte våren 2005 stadfeste den foreløpige utskillelsen av Musikkens Studieforbund fra Norsk Musikkråd, som ble iverksatt fra 1.1.2004. Neste skritt blir i så fall å klargjøre det framtidige forholdet mellom disse to organisasjonene. Andre bevegelser og endringer innen musikkfeltet, også slike som kan følge av evalueringen av post 74, kan også ha konsekvenser for Norsk Musikkråd framover. Og i en situasjon med såpass stor uklarhet vil det å ta fra JMNorge status som eget tiltak for å innlemme det i Norsk Musikkråd være uheldig. Da risikerer man at den

---

¹³ Jmr. revisorrapport til JMNs driftsregnskap for 2003.

¹⁴ Tilskuddet til Norsk Musikkråd for 2004 var på kr. 1 718 000.

nettverkskunnskap og kompetanse som i dag ligger i JMNorge, marginaliseres og desimeres.

En formell innlemmelse av Jeunesses Musicales Norge i Norsk Musikkråd bør derfor drøftes på nytt når Musikkrådets framtidige profil og rolle er klarere. Men av hensyn til en mer helhetlig forvaltning bør tilskuddet til JMNorge i første omgang flyttes fra post 74 i Norsk kulturråd til kap. 323, post 78 på KKDs budsjett, der driftstilskuddet til Norsk Musikkråd ligger. Inntil videre bør tilskuddet til JMNorge stå som et eget tiltak.